

در کتابخانه ملك

کتابخانه و موزه ملی ملک با برگزاری نشست تحت عنوان «سخن حافظ از شرق تا غرب عالم» به پیشواز روز بزرگداشت این شاعر پرآوازه ایرانی رفت. سخنران نخست این برنامه، پروفسور بلرام شوکلا، استاد زبان سانسکریت و فارسی و شاعر سرشناس بود که درباره «بازتاب حافظ در هندوستان» سخن گفت و در این سخنرانی، به تأثیرات متقابل حافظ و هندوستان پرداخت.

شوکلا به این نکته اشاره کرد که بسیاری از شاعران هند، به زبان های فارسی، سانسکریت وارد، علاوه بر تأثیرپذیری از اندیشه حافظ، به استقبال زبان او رفته و اشعاری با وزن و قافیه و مضمون شعرش نوشته اند و از سویی حافظ هم از اشعار فارسی گویان و شعرای پیش از خود در شبه قاره نظیر امیر خسرو دهلوی و سید حسن سحری بهره و حظ تمام برده است.

علیرضا دولتشاهی پژوهشگر و لهستان شناس، سخنران بعدی این برنامه بود که «حضور اندیشه حافظ و تأثیر او بر ادبیات و هنر کشور لهستان» را بررسی کرد. او با تشریح نخستین آشنایی لهستانی ها با ادبیات فارسی و به ویژه حافظ، به سیر گسترش آشنایی با حافظ در لهستان پرداخت. از جمله شاعران لهستانی که تحت تأثیر اشعار حافظ بوده به «نورود» و سروده او با نام «حافظ» اشاره کرد. به علاوه اظهار کرد که حافظ بر موسیقی لهستانی نیز اثر گذاشته و به نمونه هایی از این موسیقی اشاره داشت.



سخنران بعدی دکتر احسان... شکراللهی، شاعر و استاد زبان فارسی و مدیر انتشارات مجلس شورای اسلامی بود که درخصوص «پیام جهانی حافظ» به سخنرانی پرداخت. وی اشاره کرد، اگرچه شعر و به خصوص شعر حافظ ترجمه ناپذیر است، اما ابیات معدودی را می توان یافت که جدای از زبان، پیامی فراگیر و جهانی و قابل تجربه دارند و برخی نمونه ها را برشمرد. شکراللهی پیام جهانی را ابیاتی دانست که مسأله آن مسأله جهان باشد، رنگی از بومی گری در آن نباشد و اساطیر محلی در آن به کار نرفته و ساخت زبانی نداشته باشد که در ترجمه از بین برود، مفهومی مطلق باشد که به انسان کلی بستگی داشته باشد.

نوشاد رکنی، رئیس کتابخانه ملک و نسخه پژوه سخنران آخر برنامه بود که با عنوان شعر حافظ و فضاهای فراموش شده به سخنرانی پرداخت. وی به برخی فضاهای معماری درون شعر حافظ (نظیر رواق، طنبی، مصطبه، شاه نشین و...) و تغییرات معنایی و فضایی آن در طول زمان و بدفهمی هایی که این تغییرات باعث آن شده است اشاره کرد.

در حاشیه برنامه موسیقی ایرانی با آواز آقای حسین علی شاپور و تار آقای احسان عبایی به صورت بداهه خوانی و بداهه نوازی اشعار حافظ در نغمه شوشتری دستگاه همایون اجرا شد و مورد استقبال قرار گرفت.

افزون بر آن برخی نسخه های خطی خاص و شاخص دیوان حافظ در کتابخانه و موزه ملی ملک در کنار این نشست به نمایش در آمد.

یادداشتی کوتاه برای کتاب «چمدان های باز» از انتشارات جام جم

ریشه اعتراضات دانشجویی در آمریکا

طرح جلد متفاوت

از دیگر نقاط قوت کتاب، فصل بندی های کوتاه و نیمه کوتاه همراه عنوان های زیبا و خواندنی است که به خواننده این اختیار را می دهد در صورتی که نخواهد همه فصل ها را بخواند، با استفاده از مضمون عناوین، فصل مورد نظرش را پیدا کرده و بخواند.

همچنین طرح جلد متفاوت کتاب، عکسی که نویسنده را در میان آسمان خراش های نیویورک نشان می دهد، بر جذابیت کتاب می افزاید.

در مجموع اگر دنبال کتابی جذاب و خواندنی در مورد مهاجرت به کشوری بیگانه در دوقاره آمریکا هستید، این کتاب می تواند برایتان مفید و راهگشا باشد. چمدان های باز و نویسنده اش با سخاوت و مهربانی، سفره ای متنوع و رنگارنگ از حوادث و موضوعات اجتماعی، سیاسی، علمی و فرهنگی کشور مقصد برای مخاطب پهن کرده اند تا خواننده تناول کند، بیاموزد و لذت ببرد.

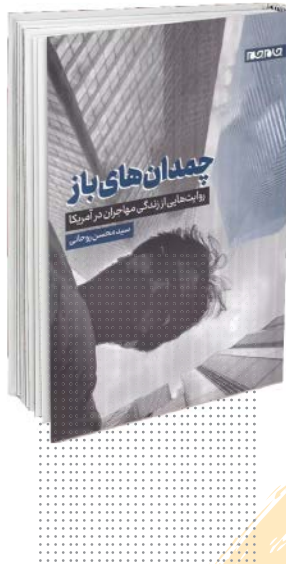
و اما...

بیشترین آمار برای آمریکا

نکته ای که باعث شد تا نگارنده از پس ماه ها که از خواندن کتاب گذشته، دوباره یاد آن بیفتد، اتفاقات و راهپیمایی های دانشجویان آمریکایی و اروپایی بود.

این روزها که بیداری اسلامی و همدردی با مردم غزه و لبنان به اوج خود رسیده، به شهادت آمار، از میان ۷۷ کشور دنیا که در تجمعات ضدصهیونیستی و موج بیداری وجدان ها شرکت کرده اند، بیشترین آمار شرکت در تجمعات، متعلق به آمریکاست. وقتی این اخبار را در کنار جملات و توضیحات محسن روحانی می گذارم، غرق در تعجب می شوم، آنجا که نویسنده کتاب در بیشتر صفحات از جدیت و پشتکار دانشجویان در امر تحصیل صحبت می کند و مدام از اهمیت درس خواندن در دانشگاه های آمریکایی می گوید؛ به عنوان مثال در فصل کفش گل دار چنین می نویسد: «در ماراتن علم آموزی در دانشگاه ها، همه چیز تازه از بعد فراغت ها شروع می شود. برعکس خیلی از کشورها که فارغ التحصیلی شاید شروع تکیه دادن به صندلی آرامش باشد؛ اینجا تازه شروع مسیر پژوهشی جدیدی است برای ایجاد یک تغییر ملموس در اقتصاد یا فرهنگ یا علم یا هنر...» پس این حجم از اعتراضات و خیزش هایی دانشجویی که شاهدش هستیم، ریشه در شعور و باورهای انسانی و ظلم ستیزی دارد.

چنین دانشجویان مستعد و درس خوانی که حاضرند تعلیق یا ممنوع از تحصیل شوند اما به خیابان آمده و فریاد می زنند، سرشار از شور، هیجان و احساسات نیستند بلکه روح شان از جنایاتی که می بینند به تنگ آمده و آنها را به خیابان و میان انبوه پلیس های ددمنش آمریکایی کشانده است. تا باد چنین بادا... این کتاب را انتشارات جام جم به همراه چندین کتاب دیگر رونمایی کرد و نویسنده آن در ایران نبود تا پیگیر نشست های متنوع نقد و بررسی برای کتابش باشد. کتابی که همچنان باید خواندنش را به مخاطبان روایت های واقعی، پیشنهاد داد.



نکته ای که باعث

شد تا نگارنده

از پس ماه ها

که از خواندن

کتاب گذشته،

دوباره یاد آن

بیفتد، اتفاقات و

راهپیمایی های

دانشجویان

آمریکایی و

اروپایی بود

زینب گل محمدی

روزنامه نگار

چند شب پیش همراه خانواده، فیلمی دانلود شده از کارگردانی که با فیلم اخیرش، به تازگی معروف و محبوب شده می دیدیم که ناگهان بعد از گذشت چند دقیقه اول، پسر ۹ ساله ام گفت: فیلمش منو نگرست! خنده مان گرفت و در صف دانلود شده ها، دنبال فیلم خانوادگی مناسب دیگری گشتیم. همان طور که فیلم بعدی را می دیدیم، یاد نسبت و رابطه ام با کتاب هایی که در نوبت خواندن قرار می دهم، افتادم؛ کتاب های رنگارنگ با اسامی و طرح جلد های جدید و حتی گاه عجیب و غریب که هیچ سختی با کتاب و کتاب خوانی ندارد. کتاب هایی که این روزها باید هزینه بعضی مایحتاج ضروری زندگی را به خریدشان اختصاص بدهی تا صاحب کتاب مورد علاقه ات با قیمت سه رقمی شوی! کتاب هایی که بعضی به قول پسرم با همان چند صفحه اول می فهمی که تو را نگرفته و نخواهد گرفت، فی الفور عطایش را به لقایش می بخشی و حسرت به دل بابت پرداخت مبلغی که به آن اختصاص داده ای، کتاب را به قفسه های پایینی کتابخانه می سپری! اما بعضی کتاب های دیگر که چنان برگ و بار نیلوفر به پای ذهنت می پیچند و تو مجبوری دوسه روزه خواندن آن را به اتمام برسانی، مشغولش می شوی و تا دیروقت از زمان استراحت و خوابت می زنی تا بفهمی این شاهکار، با قلب و ذهنت چه کرده. بعضی کتاب ها هم دستپختی بینابین این دو حالت دارند!

سفرنامه ای جذاب و خواندنی

وقتی کتاب «چمدان های باز» سید محسن روحانی را باز کردم از همان صفحات اول، حس کردم قرار است درگیر این کتاب و حوادث و قلمش شده و سفرنامه ای جذاب و خواندنی را بخوانم؛ شاید خیلی از مخاطبانی که این کتاب را خوانده اند، موافق اطلاق عنوان سفرنامه به این کتاب نباشند چون این کتاب، شرح سفری است که برخلاف بسیاری از سفرها و سفرنامه ها به نیت تفرج و زیارت و سیاحت نیست بلکه سفری به کشوری دیگر است تا نویسنده در آن ساکن شده و برای سالیان طولانی، آنجا را به عنوان وطن دوم خود برگزیند که در ادبیات رایج ما به این نوع سفر، مهاجرت می گویند. سفری بی بازگشت یا کم بازگشت به سرزمین مادری!

در چمدان های باز، آمریکا و دوسه شهر مهم آن مثل نیویورک، مقصد نویسنده برای ماندن و تحصیل تا مقاطع بالا است.

نگارش ساده و صمیمی

آنچه در همان ابتدای خوانش کتاب جلب توجه می کند، نوشتار و نگارش ساده و صمیمی آن است. انگار برادری آمده و همت کرده تا با زبانی ساده و بدون پیچیدگی، تمام تجربیاتش از مهاجرت به آمریکا را برای دوستان و اقوامش بازگو کند؛ انگار آقای روحانی در این کتاب سعی کرده تا مخاطب ناآشنای پراکنده در کل مساحت جغرافیایی ایران را آشنا فرض کند و با دلسوزی از جزئیات و نکات زندگی و تحصیل در آمریکا بگوید تا آنجا که گاهی ذکر جزئیات در بعضی فصل ها، طولانی و ملال آور می شود.